

Společnost
pro vědy a umění

Zprávy

Spoločnosť
pre vedy a umenia

SVU

Ročník 16. číslo 4
duben 1974

Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. 381 Park Ave. South, New York, N. Y. 10014

Redakční rada: Vratislav Bušek; V. E. Andic, Hanuš Lexa, Jiří Skvor, Rudolf Sturm

KARDINÁL TROCHTA ZEMŘEL

Štěpán, kardinál Trochta, biskup litoměřický, zemřel dne 6. dubna ve věku 68 let. O kardinálu Štěpánu Trochtovi budou psány knihy, které se pokusí vystihnout pozoruhodnou osobnost tohoto salesianského kněze, který v pravém slova smyslu zázrakem přežil koncentrační tábor nacistický v Mauthausenu, aby pak musel projít dlouhými léty věznění a pronásledování v komunistickém Československu.

Po návratu z Mauthausenu a Dachau, kde se setkali dva budoucí kardinálové, Trochta a Beran, byl jmenován biskupem litoměřickým roku 1947. Roku 1950 na něj komunistická vláda uvalila domácí vězení a v r. 1953 byl odsouzen na dvacet pět let do žaláře pro "špiónáž pro Vatikán"; v roce 1960 byl propuštěn s podmínkou, že se stane "užitečným členem lidské společnosti" a bylo mu "dovoleno", aby pracoval jako zedník. Při této těžké práci utrpěl v roce 1968 srdeční záchvat, rozsudek nad ním byl pak zrušen a bylo mu dovoleno ujmout se zase svých církevních funkcí biskupa litoměřického. V dubnu 1969 byl tajně, "in pectore", jmenován papežem Pavlem VI. kardinálem, v březnu 1973 bylo jeho jmenování vyhlášeno veřejně.

Štěpán Trochta byl prvním českým kardinálem takto "in pectore" jmenovaným a prvním kardinálem na stolci biskupském litoměřickém. Dočasně byl druhým kardinálem českým, v době, kdy ještě žil kardinál arcibiskup pražský Josef Beran. Představitelem a hlavou církve české však byl a zůstává apoštolský administrátor pražské arcidiecese F. Tomášek.

Smrtí kardinála Trochty jeho dráha nebyla ukončena. Kardinál Štěpán Trochta byl mučedníkem dvojí zločinné totality, nacistické a komunistické a v historii českého katolicismu spolu s kardinálem Beranem se zapsal nezapomenutelným písmem.

V dubnovém čísle našeho čtvrtletníku Proměny přineseme jeho portret z pera povolanějšího.

Kdybych mohl položit na jeho hrob kytičku hluboké úcty a oddanosti, byla by to kytička listů pampelišek, prvních to listů jarních, které v Mauthausenu Štěpán Trochta, dočasně pracující v mauthausenském zahradnictví, trhal a přinášel spoluvězňům jako pozdrav jara a pramen skromných vitaminů, v koncentráku chybějících. -v.b.-

PŘED PĚTI LETY

V březnovém čísle "Zpráv SVU" 1969 uveřejnil zesnulý dr. Ladislav Radimský, "svědomí exilu", svou úvahu "SVU a naše tradice". Uplynulo od té doby pět let, a již tři a půl roku ode dne, kdy nás opustil dr. Radimský, ale nic se nezměnilo na správnosti a moudrosti jeho slov. Přetiskujeme proto dnes jeho článek z březnového čísla 1969 a významu českého a slovenského školství v cizině:

SVU A NAŠE TRADICE

Ladislav Radimský

Od svého příchodu do Ameriky v roce 1946 jsem si srovnával katastrofální úpadek československé národní tradice a rychlé mizení znalostí národních jazyků u krajanů a jejich dětí s podobným úpadkem a ubohým stavem našeho národního života v posledním čtvrtletí osmnáctého století v českých zemích a na Slovensku.

V tomto smutném srovnávání byl a dosud je prvek naděje: nebot' podařilo-li se českým a slovenským vzdělancům tehdy vzkřísit národ doma, mohlo by se jim to povést i v zahraničí. Ne všechny národy jsou lhostejné k svým zahraničním větvím, a naše politická situace dnešní a naše stará historie dokazuje důležitost osobitého národního života Čechů a Slováků v zahraničí.

Tato má naděje v národní probuzení krajanů v Americe, s kterou jsem se nikdy netajil, byla obyčejně předmětem posměchu: situace je přece docela jiná, tam jsme byli doma, tady jsme v cizině a tak dále, a tak dále. Ano, situace jiná je, avšak rozdíl nemluví vždy proti mé naději. Německé moře v roce 1774

bylo k zbytkům česky mluvícího obyvatelstva relativně větší, než moře, anglicky mluvící, kolem nás. Tehdy bylo lze česky píšící vzdělance spočítat na prstech, v Americe je stále dosud českých a slovenských vzdělanců, vědců a umělců, víc než jich bylo zmíněného roku v zemích českých a na Slovensku. Český ostrůveček doma neměl tehdy v širém světě nikoho, o koho se opřít, my v Americe máme čtrnáctimilionový národ, který znovu ožil v novém mravním a kulturním probuzení. My máme vyspělou českou a slovenskou řeč, velkou literaturu, moderní hudební a výtvarné umění. Nic takového nebylo v roce 1774 v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Tam byly jen vágní vzpomínky na národní historii a politickou velikost. Ty máme zde v Americe také a máme za sebou také celou historii práv i malých národů na svěbytnost, historii, jež nemá co dělat s určitým územím a politickou pravomocí nad ním.

Duch chodí volně přes hranice, o národního ducha, který nakonec zvítězí, nám jde - o nic jiného. Moderní záračné pokroky v dopravních a komunikačních prostředcích styk s národem usnadňují, dnes je z New Yorku do Prahy blíže než bylo za času F. L. Věka z Dobrušky do Stavovského divadla. Vlastenecký Čech a Slovák jsou dnes v Nebraska nebo Manitobě méně "zapadlí", než byli kdysi Raisovi zapadlí vlastenci v Podkrkonoší.

Všechna doporučení, přijatá 19. října m.r. sjezdem Národní rady americké u příležitosti oslav padesátiletého jubilea Československé republiky ve věci jazykové rodinné i školní výchovy jsou správná a mělo by co nejdříve dojít k jejich postupnému uskutečňování. Byla

Zprávy SVU (CSASA News) - Date of issue: April, 1974. Issued monthly except during July and August — Volume 16. No. 4 — Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc. — Known office of publication: Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016 — Tel.: (212) 686-4220 — Annual subscription price: non-members CSASA: \$3.00; members CSASA: \$1.50 paid as part of dues — 2nd class postage paid at New York N. Y.

sjednávána i za účasti SVU; naše společnost výslovně se jmenuje v souvislosti se sepsáním a vydáním učebnic češtiny a slovenštiny pro vyučování anglicky mluvících Američanů a Kanadánů.

SVU by však měla převzít iniciativu v pokuse o národní probuzení v Americe ve všech navrhovaných akcích. Ne nadarmo jsem se zmínil o určitých obdobích mezi zázračným národním vzkříšením doma a tím, v které doufáme v Americe.

Připomeňme si, že na počátku roku 1774, tedy v době největšího úpadu národního uvědomění v zemích českých a na Slovensku, vytvořili vědečtí pracovníci **Soukromou společností nauk**, která od roku 1790 nesla titul **Královská společnost nauk**. Přes svůj "královský" název byly její začátky ještě skromnější než naší Společnosti. A přece z jejího lůna vyvstali lidé, kteří svým jazykozpytným dílem, vydavatelskou prací a zejména vlasteneckým nadšením v pravém slova smyslu vzkřísili národ z mrtvých.

I my zde potřebujeme nové a vlastně snadnější práce takového Dobrovského, potřebujeme novou **Obranu jazyka českého proti zlobivým jeho utrhačům**, jak ji roku 1783 napsal Thám, potřebujeme své Pelcly, Dobnery, své vydavatele české a slovenské literatury. Stálo by za studii porovnat historii výše zmíněné Společnosti se Společností naší, poučili bychom se hodně, přestali bychom se chválit v tom, co jsme už udělali, a utvrdili bychom se u věře, jak mnoho bychom udělat mohli.

Referendum členstva SVU o některých změnách stanov

Kancelář SVU v těchto dnech rozesílá zároveň s výkazy splatných členských příspěvků a předplatného "Proměň" dotazníky na referendum členstva o některých změnách stanov SVU. Jde při tom jednak o zakotvení dosavadního zvyku, že funkcionáři SVU bývají zvoleni de fakto na dva roky, po př. že byli znovuzvoleni po jednom roce. Po

řadu let newyorský zákon, jemuž SVU podléhá, vyžadoval každoroční volby všech funkcionářů; zákon byl před několika lety změněn a nyní připouští volbu na delší období. Podle návrhu komise pro stanovy se předkládá členstvu k rozhodnutí návrh, aby volební období jak výboru tak i předsednictva bylo prodlouženo na dva roky, a to s platností od příštích voleb v listopadu t.r. Bude-li návrh schválen, bude obdobně upraven i jednací řád místních a oblastních skupin SVU.

Druhý bod, který předsednictvo dává členstvu k rozhodnutí, je návrh na změnu definice funkce výboru SVU ve stanovách. V cirkuláři se k tomu uvádí:

V průběhu posledních tří let bylo opětovně a z několika stran poukázáno na to, že ustanovení stanov o funkci výboru neodpovídá skutečnosti (Výbor je řídicím orgánem společnosti . . . určuje programové směrnice společnosti). Výbor, jehož členstvo je roztroušeno po celé zeměkouli, nemůže být efektivním "řídicím" orgánem. Je to orgán kolektivní a musí rozhodovat hlasováním. Veliké většině členů výboru není možné z důvodů vzdálenosti a finančních, aby se osobně zúčastnili schůzí výboru. Ustanovení stanov o tom, že výbor má být orgánem řídicím, ukládá však výboru povinnosti a práva, která jsou pro život Společnosti příliš vážné, než aby mohly být ponechány v nejasném prostoru mezi právní povinností a faktickými možnostmi. Pokud jde o "určování programových směrnic", výbor toto ustanovení rovněž neuplatnil a pouze před léty vzal na vědomost referát tehdejší programové komise; to neznamená, že by členům výboru neměla být dána možnost a příležitost k návrhům a podnětům v tomto směru, což není totéž jako povinnost "určovat" směrnice ve smyslu stanov.

Komise pro stanovy a předsednictvo proto doporučují, aby výbor se stal i formálně orgánem poradním, zůstal však zároveň orgánem dozorcím (čl. 15/1: "dozírá na řádný chod Společnosti a jejích orgánů"); nezměněné by zůstaly i funkce výboru výslovně ve

stanovách uvedené - ve věci svolávání valných shromáždění, návrhy na udělení čestného členství, přijetí nových členů, volba náhradníka za činovníka, který svou funkci nemůže nadále vykonávat nebo rezignuje, vyloučení členů atd. Stane-li se výbor orgánem "poradním", bude předsednictvo i de jure (jako už dosud de facto) "řídícím" orgánem, s povinností podávat zprávy a vysvětlení o své činnosti výboru a valnému shromáždění. Po schválení návrhu komisí pro stanovy již v roce 1972 a na schůzi výboru v Torontě v listopadu 1973, byl návrh na doporučení předsednictva znovu předložen celému výboru rollou; výbor nyní touto cestou znovu návrh schválil. Předsednictvo proto předkládá členstvu tento návrh ke schválení.

Prosby redaktorů časopisů SVU

Přes opětovné výzvy ve Zprávách SVU členové SVU a jejich přátelé jen zřídkka posílají redakci Zpráv referáty o své činnosti, o svých publikacích a přednáškách atd. a jen některé místní a oblastní skupiny posílají pravidelné zprávy o své činnosti. Tak se stává, že redakce Zpráv občas mívá značné potíže s úkolem naplnit pouhých osm stran měsíčně, zatím co si čtenáři často stěžují, že Zprávy nereferovaly o tom či onom podniku, nebo o významné činnosti některých členů - bohužel někdo redakci neinformoval. Prosíme znovu všechny čtenáře a funkcionáře SVU, aby redakci Zpráv pravidelně posílali své referáty. A někdy se zase stává, že najednou dochází "lavina" takových zpráv najednou, takže vzhledem k omezenému rozsahu Zpráv nelze všechny uveřejnit.

Upozornili jsme také již několikrát, že přispívatelé ulehčí podstatně práci redakce (dobrovolníků pracujících na časopisech SVU po večerech a po nocích), pošlou-li své příspěvky čitelné, psané ob řádek psacím strojem, a to česky nebo slovensky, se všemi diakritickými znaménky. Pokud není autorovi možné,

aby příspěvek napsal na psacím stroji s českými resp. slovenskými typy, je třeba, aby háčky a čárky byly připsány rukou velmi pečlivě a čitelně, aby se usnadnila práce redaktorovi i sazeči. To pochopitelně platí tím víc pro manuskripty většího rozsahu pro čtvrtletník SVU, Proměny. Bohužel stále ještě dochází veliký počet rukopisů, které v tomto ohledu naprosto nevyhovují a způsobují zpoždění časopisu. Některé rukopisy je třeba úplně přepsat, což zase stojí kancelář dlouhé hodiny dražocenného času. Chceme vydávat oba časopisy včas a prosíme proto autory o jejich účinnou pomoc i pokud jde o tyto technické aspekty. Další důležitý bod je správnost rukopisů, také pokud jde o jednotnost pravopisu, čárkování i jiné interpunkce atd. Přetížený redaktor někdy v návalu práce přehledně takové chyby autorů, což pak znamená nutnost oprav až po vysazení článků, což je nakladné a přispívá dále ke zpoždění časopisu.

A tento seznam proseb redakci časopisů SVU by byl neúplný, kdybychom nepřipomněli znovu výzvu generálního tajemníka ve Zprávách SVU za měsíc říjen 1971 "Všetkým slovenským členom a priateľom SVU a ich časopisov" (str. 60): "Už niekoľko rokov pripomíname a upozorňujeme, že SVU je a chce byť spoločnosťou československou, nielen českou. Z toho dôvodu potrebuje nielen viac slovenských členov, ale hlavne aj viac slovenských príspevkov do časopisov, spoločnosťou vydávaných: Zpráv SVU a Premien . . . obraciam sa na vás so žiadosťou, aby ste prispeli pre tieto časopisy, vydávané v českej a slovenskej reči, zprávami alebo novinkami z vášho vedeckého, umeleckého či všeobecne kultúrneho oboru." Lexa

Členy SVU a předplatitele Proměn v Evropě prosíme, aby při poukazu členských příspěvků a předplatného Proměn, příp. jiných částek za publikace SVU, vyplňovali formuláře mezinárodních poštovních poukázek velmi pečlivě

a čitelně, pokud možno tiskacím písmem. Takové poukázky se nedostávají ve Spojených státech přímo do rukou adresáta, nýbrž docházejí do ústředí ve Washingtoně, kde se přepisují na tužemské formuláře, a při tom jména a adresy odesílatelů jsou velmi často úplně zkomoleny, nejsou-li velmi čitelné na originálu poukázky.

Dubnové číslo Proměn. V dubnovém čísle Proměn Ján Papánek referuje o konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, redaktor Proměn Jiří Škvor uveřejňuje výňatek ze svého projevu v Ottawě, "Proč vzpomínáme T. G. Masaryka?", B. Korda píše o Energii a budoucnosti, Antonín Srba uveřejňuje své vzpomínky a úvahy o Heydrichiádě, Jaroslav Bouček připomíná, že by se v únoru býval dožil 80. let spisovatele Zdeněk Němeček a přináší výňatek z Němečkovy baladické básně "Zázrak v Budapešti", Miroslav Schubert píše o pozadí československé mobilizace v květnu 1938, Miloš Vítek uveřejňuje první část článku o "roku české hudby" a Ludvík Němec přispěl vzpomínkou na nedávno zemřelého litoměřického biskupa kardinála Trochtu. V části věnované nové poezii Oldřich Toman přispěl básní "Pod lupami noci" a v beletristické části jsou povídky Jiřího Klobouka a Jaromíra Kostky. V rozpravách a polemikách dubnové číslo přináší krátkou vzpomínku Škvorovu k dvojímu životnímu jubileu Bedřicha Smetany, J. W. Bruegel píše o neuveřejněné knize dra. Eduarda Beneše, Škvor upozorňuje na záslužný vydavatelský čin - antologii české poezie vydanou v českém i anglickém znění společně Společností pro vědu a umění a Michiganskou universitou a Alois Rozehnal se vypořádává s domnělým "omylem století" ve věci vlastnického práva. Řada recenzí a marginálií ukončuje dubnové číslo. Proměny lze předplatit a i jednotlivá čísla lze objednat v kanceláři SVU, Room 1121, 381 Park Avenue South, New York, N. Y. 10016.

ŽURNALISTICKÁ SEKCE SVU

Další etnický archiv: Balchův historický ústav ve Filadelfii oznámil žurnalistické sekci SVU, že má zvláštní etnické oddělení, v němž by uvítal jakýkoliv písemný materiál o Čechách a Slovácích v Americe. Pokud by měly naše organizace, zejména vydavatelé časopisů, zájem poslat ročníky časopisů a jiný historický materiál této instituci, je adresa: Ms. Robyn I. Stone, Field Representative, The Balch Institute, 1627 The Fidelity Building, 123 South Broad Street, Philadelphia, Pennsylvania 19109.

Jubileum stařešiny čs. žurnalistů v USA: Pravděpodobně nejstarší a nejzasloužilejší český žurnalista v zahraničí, Josef Martínek, se dožil v Arizoně 85 let. Martínek spolupracoval za 1. světové války s T. G. Masarykem a byl za ním i v Rusku. Před druhou světovou válkou působil krátce v Praze jako redaktor "Práva lidu". Po válce byl redaktorem "Amerických dělnických listů" v Clevelandu a nyní je vedoucím redaktorem "Amerických listů". Je také autorem několika básnických sbírek v češtině i angličtině.

Uznání českému novináři v Coloradu: Organizace Freedoms Foundation ve spolupráci s Denverskou universitou udělila letos Washingtonovu medaili za zásluhy Rudolfovi J. Machatovi z Denveru za jeho dobrovolnou podnětnou spolupráci s místním denním tiskem. Machata, oblastní jednatel žurnalistické sekce, byl po válce redaktorem "Práva lidu" v Praze. Po únorovém puči odešel s rodinou do exilu a usadil se v Denveru. Roku 1956 se stal americkým občanem. R. 1969 padl jeho syn Rudolf jako příslušník americké armády ve Vietnamu. List "Denver Post" uveřejnil zvláštní redakční črtu o Machatově rodině a v této souvislosti informoval své čtenáře o místních Američanech českého původu a jejich denverském klubu. Blahopřejeme red. Machatovi i jeho rodině.

80 let týdeníku "Národ": 8. února 1894 vyšlo v Chicagu první číslo katolického týdeníku "Národ", který založili čeští benediktíni. Žurnalistická činnost českých benediktínů v Chicagu má své začátky r. 1889, kdy založili tiskárnu a začali vydávat časopis "Přítel dítek". R. 1893 začali vydávat časopis "Katoлик", který vychází jako týdeník dodnes. Zásluhou opata P. Neuzila začali vydávat r. 1894 také deník "Národ", který vycházel denně až do 26. července 1954, kdy byl změněn na týdeník.

ČLENOVÉ

Dne 16. dubna 1974 zemřel v Buffalo **Dr. Karel Boháček**, člen SVU, ve stáří 70 let. Rodák z Chlumce nad Cidlinou, byl promován na doktora práv na Karlově universitě v roce 1927 a žil v posledních letech v Buffalu, kde byl zaměstnancem Marine Midland Bank. Propagoval ve svém okolí SVU a její časopisy a byl i jinak velmi aktivním členem. Rodina proto doporučila jeho přátelům, aby příp. vzpomínkové dary poslali na publikační fond SVU.

Československá národní rada americká v Chicagu měla ve dnech 20. a 21. dubna 1974 svůj letošní sjezd. Odstupující předseda ČSNRA, **prof. Vratislav Bušek**, místopředseda SVU, byl zvolen čestným členem ČSNRA. Novým předsedou ČSNRA se stal dosavadní místopředseda gen. **dr. Mikuláš Ferjenčík**.

Rudolf Firkušný přislíbil účast na 7. sjezdu v listopadu 1974. Účastníci sjezdu uslyší slavného českého pianistu, člena SVU, v rámci hudebního programu sjezdového banketu jako solistu i spolu s cellistou **Františkem Smetanou**, který nyní žije ve státě Virginia.

Profesor **Václav Holešovský**, člen SVU, byl v březnu zvolen předsedou "Výboru pro lidská práva v sovětské oblasti", který byl ustaven na universitě v Amherstu ve státě Mas-

sachusetts, kde prof. Holešovský působí. Výbor si vytkl za cíl vysvětlovat veřejnosti, jakož i členům zákonodárných sborů, proč boj disidentů v sovětské oblasti za lidská práva má mimořádný význam pro úsilí Spojených států o trvalý mír a bezpečnost. Jako první krok Výbor vydal otevřený dopis všem členům kongresu USA. Adresa výboru, jehož anglický název je Committee for Human Rights in the Soviet Area, je P.O. Box 794, Amherst, Mass. 01002.

Sonáta pro housle a klavír **Karla Husy**, skladatele a člena SVU, byla poprvé uvedena 31. března v Alice Tully Hall v Lincoln Center v New Yorku. Husova "Hudba pro Prahu 1968" byla již provedena téměř 4.000 krát v originální verzi pro symfonický dechový soubor a její provedení v orchestrální verzi chystá Symfonický orchestr města San Franciska pod taktovkou Sergiu Comissiony a pod taktovkou skladatele britská rozhlasová společnost BBC. Husův koncert pro trubku a dechový orchestr, složený v r. 1973, byl poprvé uveden na Connecticutské universitě ve Storrs.

Přednášky o kulturním odkazu slovan-ských národnostních skupin ve Spojených státech na City University of New York pokračovaly po úspěších minulých semestrů v jarním semestru 1974 ve samostatném oddělení "Slavic American Studies". Přednosta oddělení, prof. Goy, je ukrajinského původu. Jako v minulých semestrech přednášel v dubnu v rámci tohoto kursu dvakrát o kulturním odkazu Čechů a Slováků v Americe generální tajemník SVU dr. Hanuš Lexa.

Margaret Nosková, vdova po čl. vyslanci v Brazílii Vladimíru Noskovi, členka SVU, která žije na odpočinku v rodné Anglii, věnovala knihovně SVU svou přednášku pronesenou v roce 1971 v místní skupině SVU v Londýně

"England and the Early Years of the Czechoslovak Republic", jakož i přetisk spisku Vladimíra Noska ze dne 24. dubna 1919, "Great Britain and the Czechoslovaks", vydaného v roce 1919 ministerstvem zahraničí v Praze.

MUDr. Přemysl Pelnář, člen SVU, byl jmenován oficiálním reprezentantem Mezinárodní společnosti pracovního lékařství a zastupoval Kanadu na Konferenci expertů Mezinárodního úřadu práce o ochraně zdraví pracujících s asbestem, která se konala v prosinci 1973 v Ženevě. Dr. Pelnář je associate profesor lékařské fakulty university McGill v Montrealu v Kanadě a vědeckým sekretářem Ústavu pracovního lékařství Společnosti quebeckých asbestových dolů. Zabývá se řadu let ochranou před průmyslovými nemocemi z prachu a před jinými nemocemi z povolání, publikoval přes 100 prací v různých jazycích a přednášel na mezinárodních sjezdech v Londýně, v Helsinkách, ve Stockholmu, v Tokiu, v Buenos Aires.

Prof. František Schwarzenberg, předseda SVU, byl pozván v měsíci dubnu 1974 na cyklus přednášek o Rakousku-Uhersku a problémech mnohonárodního státu. Přednášky se konaly v rámci Evening Adult Education Department, Northwestern University, Chicago Campus.

Turmbund, společnost pro literaturu a umění v Innsbrucku v Rakousku, uspořádal dne 30. ledna 1974 v sále Tyrolské obchodní komory večer poezie a prózy **dra. Jiřího Vlka**, člena SVU (autorské jméno Jiří Morava), pod názvem "Básníci se dvěma domovy". Učinkovali členové Tyrolského zemského divadla. Ukázky z tvorby dra. Vlka uveřejnil innsbrucký deník "Tiroler Tageszeitung", který často přináší přehledné zprávy o Československu a kulturní zprávy z činnosti Čechů a Slováků, a Rakouský vydavatelský ústav

ve Vídni ve svazku Brennpunkte. Innsbruckský Turmbund propaguje t.zv. spirituální poezii oproti t.zv. konkrétní poezii. Na toto téma byla uspořádána minulý rok konference v Iglu a v říjnu se jím zabývalo 10. setkání spisovatelů alpských zemí (Rakousko, Švýcarsko, Německo, Itálie, Jugoslávie a Francie) v Innsbrucku.

V únoru 1974 zemřel v New Yorku ve stáří 68 let **Jiří Weyr**, rytíř řádu Maltezkých rytířů, člen SVU. Byl známý numismatik a sběratel předkolumbovského umění.

Z Á Z N A M Y

27. dubna se konalo na střední škole (High School) 317 East 67. ulice v New Yorku představení **Slovenského Limborova lidového souboru písní a tanců**.

Dvořákovo Requiem, skladba z roku 1890, bylo provedeno letos ve dvou největších koncertních sálích New Yorkských krátce po sobě dvěma americkými symfonickými orchestry, v Carnegie Hall americkou Národní orchestrální asociací pod taktovkou Leona Barzina, a 22. dubna v Avery Fisher Hall (dříve Philharmonic Hall) filadelfským orchestrem řízeným Eugenem Ormandy. Hudební kritik New York Times píše podrobně o této v Americe stále ještě málo známé skladbě.

Rhode Island Civic Chorale and Orchestra v Providence, R.I. provedl v pátek, dne 25. ledna 1974 ve Veteran's Memorial Auditorium v Providence Dvořákovu skladbu "Svatební košile" (The Spectre's Bride) na slova K. J. Erbena. Jediné známé dřívější provedení ve Spojených státech se konalo v roce 1886 v Milwaukee, rok po premiéře na koncertu Hlaholu v Plzni dne 28.3.1885.

**Doktorské disertace z oboru slovan-
ských jazyků a literatury na vysokých
školách v USA a Kanadě v letech 1961-
72 jsou uvedeny v rozsáhlém překladu
otištěném ve Slavic and East European
Journal (Summer 1973). Nacházíme tu
5 prací o českém jazyce, 5 o české lite-
ratuře a dvě o slovenském jazyce.**

Brandeisova universita ve státě Mas-
sachusetts dostala darem 900 stran **přívodních nacistických dokumentů o kon-
centračním táboře v Terezíně. Doku-
menty se podařilo tajně vynést z Osvě-
tými manželu dárkyně, pí. Emmy Gold-
scheiderové, který později zahynul.**

Sbor a symfonický orchestr Cornell
University provedly v sobotu, dne 20.
dubna v Bailey Hall v New Yorkském
Lincoln Center po prvé v Americe dvě
skladby českého skladatele **Antonína
Rejchy (1770-1836)**, Te deum pro
orchestr, sbor a solisty z roku 1825 a
Harmonii sfér pro dvojitý sbor a smyč-
cový orchestr z roku 1815. Rejcha, kte-
rý se narodil v Praze, se stal již ve
velmi mladém věku kapelníkem a flét-
nistou dvorního orchestru v Bonnu, kde
se spřátelil s jiným slavným členem
orchestru, Beehovemem. Od roku 1808
Rejcha byl trvale v Paříži, kde byl od
roku 1818 do své smrti v roce 1836
profesorem pařížské konzervatoře a
jedním ze slavných hudebních učitelů
evropských - mezi jeho žáky byli Ber-
lioz, Liszt, Franck a Gounod.

K třetímu výročí smrti **dra. Ladislava
Radimského**, čestného člena SVU, dne
9. září 1973, vydala paní Olga Radim-
ská spolu s Křesťanskou akademií z
manželovy pozůstalosti knihu dosud
nepublikovaných projevů a článků
"Naší mládeži" ("Petr Den promlouvá
k české mládeži") z let 1967-1970; 83
str., doslov napsal Pavel Želivan, obál-
ku navrhla Gentruda Gruberová-Goe-
pfertová, vytiskla P.U.G. v Římě, edi-

ce Studium, svazek 21. Knihu lze
objednat přímo od Křesťanské akade-
mie v Římě (Accademia Cristiana, Via
Concordia 1, 00183 Roma, Italy) nebo
prostřednictvím kanceláře SVU. Kniha
uvádí také celkový přehled literární-
ho díla dra. Radimského (Petra Dena)
1932-1970/73. Doslov rozlišuje tři roz-
měry uměleckého a myšlenkového svě-
ta Petra Dena (českou zem, Evropu
a budoucnost) a uvádí, že se tyto tři
rozměry sbíhají a propojují na čtvrté
rovíne, kterou "můžeme opsat jako
statečnou věrnost, dialogickou posluš-
nost, naslouchavý postoj a niternou
úctu k pravdě. Zde tkví nejhlubší ko-
řen veškerého myšlení, milování, ne-
kládu, utrpení, hledání, zkoušení, dou-
fání, měření a počítání Petra Dena."

Č. S. A.

**(ČESKOSLOVENSKÉ SPOLKY
V AMERICĚ)**

*slavící letošního roku 120 let své
činnosti jako nejstarší bratrská a
sesterská podpůrná jednota v
U.S.A., nabízí vám jedno z nej-
lepších a nejspolehlivějších ži-
votních pojištění pro jednotlivce
i celé rodiny.*

*Rovněž poskytujeme pojištění
nemocenské.*

Č. S. A.

**2138 South 61st Court, Cicero,
Illinois 60650**

**Telefony 652-6360 242-2224
Area Code 312**